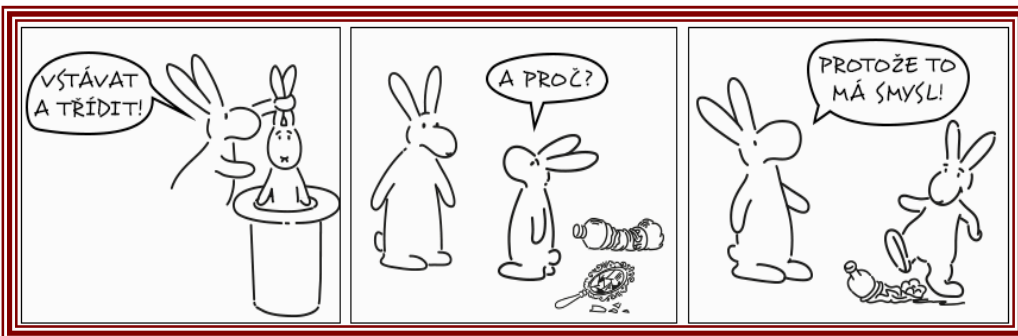
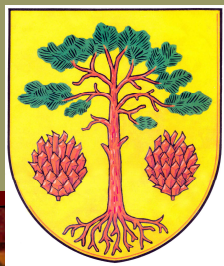

Vážení občané, uběhlo už pár let od chvíle, kdy všechny domácnosti obdržely povídání o tom, jak v naší obci nakládat s odpady. Od té doby se řada věcí změnila, řadu věcí jsme se naučili, některé věci vylepšili (např. nové kontejnery a tašky na třídění má dnes každá domácnost v Borech), a je na čase pokročit dál.

Odpady jsou dnes nedílnou součástí života naší společnosti. Zaměříme se především na ty, které vznikají v našich domácnostech, tedy na odpady komunální.

Nakládání s odpady má několik stupňů. Na prvním místě je snaha o předcházení odpadům, protože nejlepší odpad je ten, který vůbec nevznikne. Pokud nějaký přesto vyprodukujeme, preferuje se materiálové využití, jehož podmínkou je co nejlepší třídění využitelných složek. K tomu v Borech slouží sběrná hnízda s kontejnery na tříděný odpad, obecní kompostárna a mobilní svozy nebezpečného a velkoobjemového odpadu. Samostatnou oblastí je zpětný odběr elektrozařízení (probíhá také 2x ročně mobilním sběrem) a využívání použitého textilu a hraček.

Sebelepší síť zařízení ale nebude nic platná bez aktivního přístupu občanů. Nezapomínejme, že každý z nás ovlivňuje množství svých odpadů i to, zda je poctivě třídí. Vždyť je to v našem zájmu, protože o co více odpadu vytřídíme, o to méně zaplatíme za likvidaci zbytku (směsného odpadu). Ten se ukládá na skládku, tím ohrožujeme životní prostředí a navíc plýtváme energií v odpadech obsaženou.

Při většině činností produkujeme odpady, se kterými je třeba správně nakládat. Bez

správného nakládání s odpady bychom za chvíli nežili v domech, ale spíše na skládkách. O tom, zda dáme nový život odpadu, který vytváříme, rozhodujeme právě my.

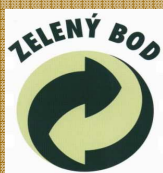
Když například vyhodíme plastový kelímek do směsného odpadu, nedáme použitému obalu šanci na další využití a jednoduše jej znehodnotíme. Pokud ale odpady už doma správně roztřídíme, tak je čeká recyklace a další, nový život v podobě výrobků, které běžně používáme. Navíc podle zákona č. 185/2001 Sb. je každý povinen zbavovat se odpadů předepsaným způsobem. Nejsnadnější způsob jak třídít odpad, je už v místě vzniku, a to ve vašich domácnostech. Tedy ve chvíli, kdy obal nebo určitá věc dosloužila a my se jí chceme zbavit. Stačí ji vzít a jen hodit do příslušné tašky na tříděný odpad.

Tím, že odpady třídíme, se uvolní místo v koši na směsný odpad (i v popelnici) a nemusíme ho vynášet tak často, nebo nám vystačí koš menší.

KAM S NÍM? OPAKOVÁNÍ JE MATKA MOUDROSTI. TŘÍDTE ODPAD, MÁ TO SMYSL!

O třídění odpadů

ZELENÝ BOD

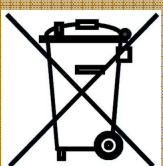
Je to ochranná známka. Pokud ji najdete na nějakém výrobku, znamená to, že za obal takto označený byl uhrazen finanční příspěvek organizaci zajišťující sběr, třídění a opakované použití, recyklaci či další formy využití obalových odpadů, tedy v ceně výrobku jsou již zahrnuty náklady spojené s obalovým odpadem.

Zelený bod se tedy týká obalu, ne výrobku v něm zabaleném!

POŘÁDKUMILOVNÝ PANÁČEK

Symbol, který říká, že je obal možno třídít. Tento symbol znamená, že použitý obal lze vytřídít a vhodit do příslušné nádoby na odpad. Když je panáček přeškrtnutý, obal do kontejneru nepatří, protože obsahuje nebezpečné látky. Odpady obsahující nebezpečné látky je třeba odložit do sběrných dvorů, nebo odevzdat při mobilním sběru.

PŘEŠKRTNUTÁ POPELNICE

S tímto symbolem se nejčastěji setkáte na elektrospotřebičích. Tento symbol znamená, že daný výrobek by neměl přijít do směsného odpadu, ale měl by být odevzdán k recyklaci prostřednictvím systému zpětného odběru.

BAREVNÉ KONTEJNERY NA TŘÍDĚNÝ ODPAD

Mimo kontejnery na tříděný odpad u obecního úřadu, jsou další umístěny v Horních Borech pod hasičskou zbrojnicí a na Benátkách, v Dolních Borech a na Cyrilově u autobusové čekárny.

Informace, podle kterých byste se měli při třídění odpadu řídit, naleznete přímo na sběrných nádobách. Na kontejnerech jsou umístěny nálepky, které přesně popisují, co do nich patří a co ne. Doma tyto informace naleznete na taškách na třídění odpadu.

SKLO BAREVNÉ A BÍLÉ

Je důležité třídít sklo i podle barev: Barevné do zeleného, čiré do bílého. Pokud máte kontejner na sklo jen jeden, pak do něj dávejte sklo bez ohledu na barvu. Vytříděné sklo není nutné rozbít, bude se dále třídít! Díky svým vlastnostem se dá skleněný odpad recyklovat do nekonečna.

Do zeleného kontejneru můžeme vhadzovat barevné sklo, například

lahve od vína, alkoholických i nealkoholických nápojů. Vhodit do zeleného kontejneru můžete také tabulové sklo z oken a ze dveří. Do bílého kontejneru vhadzujete sklo čiré, tedy např. bílé lahve, sklenice od marmelád či zavařenin, či rozbité skleničky.

NE! Do těchto nádob nepatří keramika a porcelán. Nepatří sem ani autosklo, zrcadla nebo třeba drátované sklo, zlacená a pokovená skla.

Vratné zálohované láhve vraťte zpět do obchodu.

PAPÍR

Patří do modrého kontejneru. Ze všech tříděných odpadů právě papír vyprodukuje průměrná česká domácnost za rok hmotnostně nejvíc. Modré kontejnery na papír bývají nejsnazším způsobem, jak se ho správně zbavit. Alternativu pak poskytují sběrné suroviny, které nejsou vždy dostupné, na druhou stranu nabízejí za papír roztríděný podle druhů

finanční odměnu.

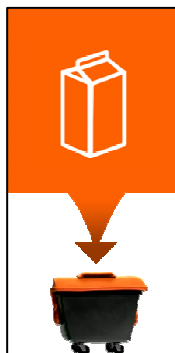
Vhodit sem můžeme například časopisy, noviny, sešity, krabice, papírové obaly, cokoli z lepenky, nebo knihy. Obálky s fóliovými okénky sem můžete také vhadzovat. Nevadí ani papír s kancelářskými sponkami. Zpracovatelé si s nimi umí poradit. Bublínkové obálky vhadzujeme pouze bez plastového vnitřku!

NE! Do modrého kontejneru nepatří celé svazky knih (vhazovat pouze bez desek, ve větším počtu patří na sběrný dvůr), uhlový, mastný nebo jakkoliv znečištěný papír. Tyto materiály nelze už nadále recyklovat. Pozor, **použité dětské** pleny opravdu nepatří do kontejneru na papír, ale do popelnice!

Nepatří sem ani obaly od vajčů a roličky od toaletního papíru. Ty už jsou recyklované, a jejich vlákno je příliš krátké. Takový papír nelze recyklovat donekonečna.

NÁPOJOVÝ KARTON

Známý jako krabice na mléko, džusy nebo víno. U nás v Borech patří do kontejnerů na plast, protože oranžové, speciální kontejnery nemáme.

Na nápojových kartonech naleznete tyto značky:

Před vhozením do kontejneru je třeba všechny krabice řádně sešlápnout.

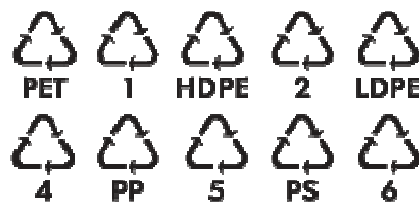
PLASTY

patří do žlutého kontejneru. Zabírají nejvíc místa ze všech odpadů, proto je nejenom důležité jejich třídění, ale i sešlápnutí či zmačkání před vyhozením.

Mimo níže uvedených značek do těchto kontejnerů můžete vyhazovat i odpady označené číslem 7.

Do kontejnerů na plasty patří fólie, sáčky, plastové tašky, sešlápnuté PET láhve, obaly od pracích, čistících a kosmetických přípravků, kelímky od jogurtů, mléčných výrobků, balící fólie od spotřebního zboží, obaly od CD disků a další výrobky z plastů. Pěnový polystyren sem vhadzujeme v menších kusech.

NE! Nepatří sem mastné obaly se zbytky potravin nebo čistících přípravků, obaly od žiravin, barev a jiných nebezpečných látek, podlahové krytiny či novodurové trubky.

Plasty zahltily naši planetu. Když se rozhlédneme, zjistíme, že plast je všude kolem nás. Proč ale plasty jsou tak zvýhodňovány? Plasty jsou snadno zpracovatelné, mají nízkou hmotnost a plastový odpad může projít několikanásobnou recyklací. Velkou nevýhodou plastů ale je jejich velmi dlouhá doba rozkladu v přírodě.

Cesta plastového odpadu.

Plastový odpad z domácností mají možnost občané Borů shromažďovat do žlutých třídících tašek. Pro sběr plastů lidé také využívají plastové tašky, pytle či zvláštní koše. Potom plasty odnesou na kontejnerová stání do žlutého kontejneru. Svozové vozidlo (u nás společnosti ODAS) svezí plastový odpad na třídící linku, kde je tento odpad ručně roztríděn dle druhu plastu a většinou i podle barvy. Jednotlivé vytříděné komodity se lisují do balíků a vezou se k dalšímu zpracování do továren, kde začíná proces recyklace. Plast se rozeemele a za tepla lisuje do forem, kde z nich vznikají nové výrobky - plotové laťky, zatravnňovací rošty, protihlukové stěny, odpadkové koše či izolační materiály.

PET-lahve se rozeemelou na malé kousky, vyčistí se a vlákni se na jemná vlákna, ze kterých vzniká oblečení, výplně spacáků, zimních bund, zátěžové koberce, interiéry aut, součásti dětských plen a hygienických potřeb, jednorázové ochranné pomůcky lékařů, vázací pásy, nové preformy PET-lahví, vybavení dětských hřišť, hračky, zahradní nábytek nebo víka kanálů. Z fólií, které se nejdříve také rozdrtí, se stávají nové fólie nebo například plastové pytle na odpadky.

Mýty o plastovém odpadu:

- **Stejně se to vše syje na jednu hromadu** – Co vhodíte do žlutého kontejneru, se nemíchá s žádným jiným odpadem. Naopak se ručně dotřídí dle druhu a barvy.

- **Kelímky od jogurtů a kosmetiky musíme pořádně vymýt** – Plastové obaly nemusíme vymývat, stačí je úplně spotřebovat.

- **Před vhozením do kontejneru musíme odstranit z PET lahve víčko a etiketu** – Tyto materiály odstraňovat nemusíme, procesem zpracování se odlučují a také se dále využívají. Jediné, na co bychom neměli zapomínat je, že PET lahev musíme sešlápnout, aby svozová vozidla nevozila zbytečně vzduch.

- **Proč třídit odpady, když např. můj soused netřídí. Tak proč právě já?** – Momentálně třídí aktivně 71 % občanů České republiky a stále jich přibývá. Třídění se stalo každodenní součástí našeho života. Tříděním šetříme přírodní zdroje surovin, energie a své peníze. Větší množství vytríděných složek domovního odpadu nebude nutit obec zvyšovat poplatky za odpady.

POUŽITÉ VÝROBKY PODLÉHAJÍCÍ TZV. ZPĚTNÉMU ODBĚRU

Použité výrobky, jako jsou domácí elektrospotřebiče (televize, pračky, ledničky, mixéry, rádia, elektrické akumulátory, galvanické články a baterie, výbojky a zářivky, pneumatiky nebo motorové oleje, lze bezplatně odevzdat u příslušného prodejce, nebo 2x ročně při mobilním svozu firmy ODAS. Elektrospotřebiče odevzdávejte vždy kompletní, nedemontované!

Na **drobné elektrospotřebiče** a **použité baterie** je určena sběrná nádoba umístěná v komunitě Asekol ve vestibulu Obecního úřadu.

Baterie můžete odevzdat také i v místní prodejně CO-OP Jednota a v ZŠ.

Ve vestibulu OÚ je umístěna i sběrná nádoba na **úsporné žárovky a výbojky**.

STAVEBNÍ ODPAD

Stavebním odpadem je např. beton, cihly, tašky a keramické výrobky, asfaltové směsi, zemina a kámen, nebo izolační materiál vznikající při zřizování, údržbě, rekonstrukcích a odstraňování staveb.

Možnost likvidace: Skládka komunálního odpadu U Vysokého mostu ve Velkém Meziříčí.

PROŠLÉ LÉKY

Prošlé léky odebírají bezplatně všechny lékárny.

KOVY

Železný šrot Borech každé jaro sbírá Sbor dobrovolných hasičů. Během roku, mohou občané železný šrot odložit kdykoliv v provozní době kompostárny, kde je na tento odpad trvale umístěna vlečka.

NEBEZPEČNÝ ODPAD

Nebezpečným odpadem jsou zbytky rozpouštědel, kyseliny, fotochemikálie, pesticidy, chemicky znečištěné obaly, zářivky a jiný odpad obsahující rtuť (výbojky, rozbité teploměry atd.), upotřebené motorové a převodové oleje, tuky, zbytky barev, lepidel, léky, monočlánky, pneumatiky, olověné akumulátory, apod.

Nebezpečné odpady nikdy nevhazujte do popelnic na komunální odpad, ani do kontejneru na velkoobjemový odpad.

Vyhozením těchto věcí do směsného odpadu, či dokonce někam do lesa dochází k výraznému zatížení životního prostředí, neboť z materiálu se uvolňují jedy, které přírodu a tím i nás trvale a dlouhodobě poškozují. Svoz nebezpečného odpadu probíhá 2x ročně při mobilním svozu, který v Borech organizuje firma ODAS.

OBJEMNÝ ODPAD

Patří sem vyřazené kusy nábytku, matrace, umývadla, obaly větších rozměrů, koberce, autoskla, tabulové sklo, vany, apod.

Můžete jej 2x ročně odevzdat při mobilním svozu, který v Borech organizuje firma ODAS.

BIO ODPAD, ROSTLINNÝ ODPAD

Odpad ze zahrádek lze kompostovat na svém pozemku či zahrádce, nebo odvézt na **obecní kompostárnu**. Ta je **otevřena ve středu a v sobotu 16.00 – 18.00 hod. od dubna do října**. V listopadu pak 15.00 – 17.00 hod..

Obecní kompostárna zpracuje ročně přibližně 130 tun rostlinného materiálu na kvalitní kompost.

Co lze kompostovat?

Z domácnosti / ze školy: zbytky ovoce a zeleniny (včetně citrusových plodů), kávové a čajové zbytky, zbytky pečiva, skořápky z vajíček a ořechů, podestýlka domácích býložravých zvířat.

Ze zahrady: posekaná tráva, listí, větvičky, plevel, zbytky zeleniny, piliny, hobliny, kůra, popel ze dřeva, trus býložravých hospodářských zvířat.

Materiály nevhodné ke kompostování: kosti, stolní oleje a tuky, rostliny napadené chorobami, vykvétlé plevele, chemicky ošetřené materiály, popel z uhlí a cigaret, exkrementy masožravých zvířat, střepy, kameny, umělé květiny a kelímky od svíček.

Na hřbitově v Horních Borech (a bude doplněna i u hřbitova v Dolních Borech) a za budovou OÚ (pro školní jídelnu) jsou umístěny nádoby na bioodpad určený na obecní kompostárnu.

AUTOVRAK A KAM S NÍM?

Každý, kdo se zbavuje autovraku, je povinen ho předat pouze osobám, které jsou provozovateli schválených zařízení k využívání, odstraňování, sběru nebo výkupu autovraků.

PNEUMATIKY

Opotřebených pneumatik pro osobní automobily se můžete zbavit v rámci jejich zpětného odběru, nebo při svozu nebezpečného odpadu.

NEPOTŘEBNÝ TEXTIL, HRAČKY A

OBUV

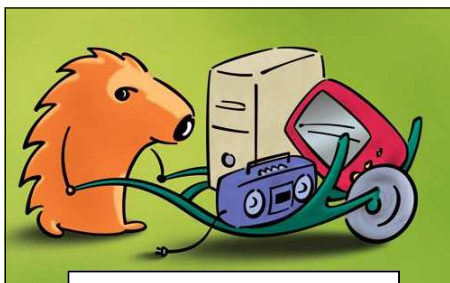
Můžete kdykoliv odevzdat do tohoto kontejneru za budovou OÚ. Firma Textil eco kontejner pravidelně vyprazdňuje. Sem patří textil a ostatní věci v dobrém stavu, které ještě mohou posloužit potřebným.

NÁPLNĚ A TONERY DO TISKÁRNY

můžete odevzdat do kontejneru v budově OÚ v 1. patře.

Tyto tonery pomohou charitativním projektům.

RECYKLO HRANÍ ANEŽ UKLÍDME SI SVĚT

Recyklohraní je školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.

HIERARCHIE ZPŮSOBŮ NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

- **předcházení vzniku odpadů** - snaha o co nejnížší produkci odpadů
- **příprava odpadů k opětovnému použití** - opravy použitelných věcí, darování (např. textil)
- **recyklace odpadů** - třídění odpadů pro opětovné využití materiálů na výrobu nových produktů, úspora surovin a energií
- **jiné využití odpadů** - například využití odpadů pro výrobu energií
- **odstranění odpadů** - skládky, sem by měly přicházet opravdu jen inertní materiály

Nakládání s odpady se řídí zákonem č.185/2001 Sb. o odpadech (a jeho pozdějšími novelami)

V obci se nakládání s odpady řídí
Obecně závaznou vyhláškou č. 1/2015

Metodický materiál o třídění odpadů vydala obec Bory
v rámci projektu MA 21

podpořeného Zdravým krajem Vysočina v říjnu 2015
Počet výtisků: 280

Tisk: **PROTISK Prchal s.r.o.**, Velké Meziříčí

Vytištěno na recyklovaném papíru

Připravila Blanka Křížová

JAK NA TO JDOU V NAŠÍ ZŠ?

1) STARÝ PAPÍR - knihy, časopisy, noviny a kartony. Tento sběr nosí děti celoročně a pokud byste chtěli, můžete ho do školy přinést i Vy. V celoroční soutěži je odměněno 10 nejlepších sběračů ve škole a nejlepší třídy dostávají sladkou odměnu. Peníze, které škola touto činností získá, využívá na nákup magnetofonů, aby zkvalitnila výuku cizích jazyků.

2) PET VÍČKA a hliníkové obaly - nosí a třídí děti celoročně, a můžete je přinést i Vy.

3) ELEKTROZAŘÍZENÍ jako jsou baterie (zelenou sběrnou bedýnku máme v mezipatře školní budovy), mobilní telefony, nefunkční fény, počítače, klávesnice, kulmy, holicí stroje, nabíječky, vrtačky, rychlovarné konvice, televizory apod. Menší elektrozařízení ukládáme ve 2 červených popelnicích v žákovském vestibulu školy a větší shromažďuji já. Toto elektrozařízení se odváží 1x ročně a škola za něj získává body v soutěži RECYKLOHRANÍ. Za body si kupujeme věci z elektronického obchodu. V minulosti jsme si koupili videopřehrávač, stolní hry a programy na počítač. Letos bychom chtěli odevzdat takové množství, abychom si koupili mikroskop. Pokud nám budete chtít pomoci a máte doma vysloužilé elektrozařízení, přineste ho do školy do červené popelnice nebo p. uč. Jurkové. Spolu s Vámi se nám to určitě podaří!!

4) BIOODPAD - který vyprodukuje ve škole, odkládají děti do sběrných nádob a vynášejí do kompostéru na naší Školní přírodní zahradě.

Dále škola organizuje pro děti osvětu v podobě programů Recyklohraní. Děti se také zúčastňují různých soutěží.

Mgr. Zuzana Jurková

Tedy: Děti to zvládají! A co my starší?

Autorizovaná obalová společnost

EKO-KOM, a.s. provozuje celorepubli-

kový systém, který zajišťuje zpětný

odběr a využití odpadů z obalů – dle zákona č. 477/2001 Sb., o obalech.

Systém EKO-KOM je založený na spolupráci průmyslových podniků (klientů),

měst a obcí. Tento neziskový systém zajišťuje, aby odpady z použitých obalů

byly spotřebitelem vytríděny, svezeny sběrovou technikou, dotříděny

a konečně využity jako druhotná surovina. Společnost **EKO-KOM** také sleduje

a eviduje veškeré nakládání s odpady ve všech zapojených obcích, a na základe

výsledků vyhlašuje každoročně vítěze soutěže

My třídíme nejlépe.

Zde se přihlíží ke kvalitě systému třídění v obci, síti kontejnerů, dobré výtěžnosti v jednotlivých kontejnerech (- jestli se nevozí vzduch), k celkovému množství odevzdaného tříděného odpadu, i sběru odevzdanému v ZŠ, množství železného šrotu atd. a proti tomu se počítají náklady na likvidaci směsného komunálního odpadu. Obec Bory se nachází stále až uprostřed „soutěžního pole“ ve srovnatelně velkých obcích našeho kraje. A to je velká škoda, mimo jiné pro to, že v této soutěži jde i o slušné finanční odměny.

Mnoho dalších informací a užitečných rad o třídění odpadu a kompostování získáte na webových stránkách. Např.

<http://www.trideniodpadu.cz/>

<http://www.kompostuj.cz/>

<http://www.samosebou.cz/>

<http://www.ekodomov.cz/>

<http://www.jaktridit.cz/>

<http://www.tridime-vysocina.cz/>

<http://www.ekostrazce.cz/>

<http://viteitenazemi.cz/cenia/>

